

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

27.07.2017 р.

м.Львів

№ 13/04-27рк/к

ТзОВ Аптека 3І
81130, Львівська обл.,
Пустомитівський р-н.,
с. Сокільники, вул. Стрийська, 20

**Про усунення причин, що сприяють
здійсненню дій, які містять ознаки
порушення законодавства про
захист економічної конкуренції**

Адміністративна колегія Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – адміністративна колегія Відділення), розглянувши матеріали справи №3-02-95/2015,

ВСТАНОВИЛА:

Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 20.11.2015 №97рп/к розпочато розгляд справи № 3-02-95/2015 (надалі – Справа) за виявленими ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 1 частини 2 статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку роздрібної торгівлі лікарськими засобами у територіальних межах м.Сколе Львівської області, м.Стрий Львівської області, м.Берегове Закарпатської області, Свалявського району Закарпатської області та Бережанського району Тернопільської області шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку, вчиненого ТзОВ «Аптека 3І» (81130 Львівська область, Пустомитівський район, с. Сокільники, вул.Стрийська, 20, *(інформація з обмеженим доступом)*).

В процесі розгляду справи встановлено наступне.

ТзОВ «Аптека 3і» (*інформація з обмеженим доступом*), місцезнаходження - Львівська обл, Пустомитівський р-н., с. Сокільники, вул. Стрийська, 20 є юридичною особою, відповідно до виписки з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України, основним видом економічної діяльності якого є роздрібна торгівля фармацевтичними товарами в спеціалізованих магазинах.

Здійснюючи господарську діяльність на ринку роздрібної торгівлі лікарськими засобами та виробами медичного призначення, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ТзОВ «Аптека 3і» є суб'єктом господарювання.

Відповідно до Статуту, затвердженого протоколом від 10.03.2015 №58 загальних зборів учасників ТзОВ «Аптека 3і» учасником Товариства є (*інформація з обмеженим доступом*).

На виконання контрольного доручення В.о.Голови Антимонопольного комітету України від 03.04.2015 № 3-09/222, проведено дослідження ринку роздрібної торгівлі лікарськими засобами.

Для проведення дослідження скеровувались вимоги про надання інформації ТОВ «Аптека 3І» (аптечна мережа «3І») щодо реалізації лікарських засобів в м. Львові, Львівській, Тернопільській та Закарпатській областях.

ТзОВ «Аптека 3І» та ТзОВ «3і» відносяться до Аптечної мережі «3і», яка має загалом 68 торгових точок у Львівській області.

ТзОВ «Аптека 3І» має 17 торгових точок в Закарпатській області, 12 торгових точок в Тернопільській області.

Відповідно до статі 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року № 49-р та зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 року за №317/6605 (далі - Методика) проведено дослідження товарного ринку – роздрібної торгівлі лікарськими засобами, та визначено, що:

**Дослідження
ринку послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами у Бережанському
районі Тернопільської області в 2014 р. та 1 півріччі 2015 р.**

Загальний огляд ринку

Фармацевтична галузь є невід'ємною складовою частиною системи охорони здоров'я. Важливість її не викликає сумнівів, оскільки без належного медикаментозного забезпечення лікувальний процес втрачає свою ефективність.

Лікарські засоби – речовини або суміші речовин природного, синтетичного чи біотехнічного походження, що вживаються для профілактики, діагностики, лікування захворювань, запобігання вагітності, усунення болю або зміни стану і функцій організму.

За родом і формою лікарські засоби поділяються на: природні засоби, штучні засоби (фармацевтичні, засоби гігієни тощо). До фармацевтичних лікарських засобів належать:

- діючі речовини (субстанції);
- готові лікарські засоби (лікарські препарати, ліки, медикаменти);
- гомеопатичні засоби;
- імунобіологічні препарати;
- засоби, які використовуються для виявлення збудників хвороб, а також для боротьби із збудниками хвороб або паразитами;
- лікарські косметичні засоби та лікарські домішки до харчових продуктів;
- діючі речовини (субстанції) – біологічно активні речовини, які можуть змінювати стан і функції організму або мають профілактичну, діагностичну чи лікувальну дію та використовуються для виробництва готових лікарських засобів;
- допоміжні речовини – додаткові речовини, необхідні для виготовлення готових лікарських засобів;
- наркотичні лікарські засоби – лікарські засоби, віднесені до наркотичних;
- отруйні лікарські засоби – лікарські засоби, віднесені до отруйних МОЗ України;
- сильнодіючі лікарські засоби – лікарські засоби, віднесені до сильнодіючих МОЗ України;
- радіоактивні лікарські засоби – лікарські засоби, які застосовуються в медичній практиці завдяки їхній властивості до іонізуючого випромінювання.

В основі роботи системи фармацевтичного забезпечення безпосередніх споживачів лікарських засобів – фізичних осіб є надання їм можливості швидкого отримання будь-якого лікарського засобу з існуючого асортиментного ряду.

Існує складна багаторівнева система фармацевтичного забезпечення. До цієї системи за видами діяльності належать такі суб'єкти:

- виробники лікарських засобів (вітчизняні та іноземні);

- представники іноземних товаровиробників;
- імпортери;
- оптові постачальники лікарських засобів;
- **суб'єкти, які здійснюють роздрібну торгівлю лікарськими засобами.**

Товарні межі ринку:

Визначення товарних меж ринку здійснюється шляхом формування груп взаємозамінних товарів, тобто товар, в межах якого споживач за звичайних умов може перейти до споживання від одного виробника товару до іншого, оцінюючи за споживчими якостями, ціною товару.

Медикаменти є одним з найважливіших соціальних товарів, взаємозаміни яких не існує. Тому, товарними межами визначено ринок послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами.

Об'єктами аналізу для визначення монопольного (домінуючого) становища є суб'єкти господарювання, які діють на ринку послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами.

Учасники на ринку послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами у 2014 р. та 1 півріччі 2015 р. у Бережанському районі Тернопільської області діяли наступні суб'єкти господарювання: ТзОВ «Аптека 3І», Пустомитівський р-н., с. Сокільники, вул. Стрийська, 20; ТзОВ «Галицький фармацевтичний холдинг», м. Львів, пр.-т. Червоної Калини, 68; Бережанська обласна комунальна ЦРА №6, м. Бережани, вул. Площа Ринок, 7; ФОП Наголяк Г. О., Бережанський р-н., с. Лапшин, вул. Сонячна, 28; ФОП Бондарук О. В., Тернопільська обл., Збаразький р-н., с. Нижчі Луб'янки, вул. Ів. Франка, 10; ФОП Манда І. Б., м. Бережани, вул. Злуки, 2; ФОП Ковальська Н.І., м. Бережани, вул. Тичини, 3.

Споживачі: основними споживачами на ринку лікарських засобів є населення Бережанського району.

Територіальні межі ринку:

Відповідно до пункту 1.3 Методики територіальними (географічними) межами ринку є територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (товарної групи), в межах якої споживач може задовольнити свій попит на товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їх частинами.

Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом встановлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача, придбання товарів (товарної групи), що належить до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним. З позиції споживача придбання товару є найвигіднішим, коли товар поставляється до споживача з найбільшими зручностями.

Оскільки, в основі роботи системи фармацевтичного забезпечення безпосередніх споживачів лікарських засобів – фізичних осіб є надання їм можливості швидкого та зручного отримання будь-якого лікарського засобу, територіальними межами ринку є Бережанський район.

Часові межі ринку

Часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило – рік, півроку), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою. Відповідно до вищезазначеного доручення АМК України дослідження ринку проводилось за період 2014 р. та 1 півріччя 2015 р. З урахуванням вищевикладеного, часовими межами визначено 2014 р. та 1 півріччя 2015 р.

Бар'єри вступу на ринок

Відповідно до пункту 1.3. Методики бар'єри вступу на ринок – обставини, що перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.

Бар'єром вступу на ринок послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами є наявність відповідної ліцензії на здійснення роздрібної торгівлі лікарськими засобами.

спеціально обладнаного приміщення, одержання якого (у власність чи оренду) потребує оформлення певної кількості дозвільних документів, укладення договорів на придбання (або користування на протязі певного часу) приміщення та супроводжується певними фінансовими витратами.

Законодавством не встановлено бар'єрів вступу на ринок. Органами місцевого самоврядування не приймалось заборон чи обмежень самостійності підприємств, в тому числі щодо вступу на ринок.

Ступінь відкритості ринку – враховуючи те, що обмежень вступу на ринок немає, на ринок можуть як вступати так і виходити з нього інші суб'єкти господарювання.

Визначення часток на ринку

Для визначення частки на ринку враховуються дані щодо загального обсягу реалізації лікарських засобів у Бережанському районі за 2014р. суб'єктів господарювання, які здійснювали свою діяльність на даній території та склав - 17154,0 тис. грн. та 1 півріччя 2015 р - 13806,7 тис. грн...

Висновки:

За результатами діяльності в 2014 р. та 1 півріччі 2015 р. ТзОВ «Аптека ЗІ» має ознаки такого, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами в географічних межах Бережанського району Тернопільської області з частками 56.9 % та 60.6 % відповідно.

Дослідження

ринку послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами у м. Берегове в 2014 р. та 1 півріччі 2015 р.

Загальний огляд ринку

Фармацевтична галузь є невід'ємною складовою частиною системи охорони здоров'я. Важливість її не викликає сумнівів, оскільки без належного медикаментозного забезпечення лікувальний процес втрачає свою ефективність.

Лікарські засоби – речовини або суміші речовин природного, синтетичного чи біотехнічного походження, що вживаються для профілактики, діагностики, лікування захворювань, запобігання вагітності, усунення болю або зміни стану і функцій організму.

За родом і формою лікарські засоби поділяються на: природні засоби, штучні засоби (фармацевтичні, засоби гігієни тощо). До фармацевтичних лікарських засобів належать:

- діючі речовини (субстанції);
- готові лікарські засоби (лікарські препарати, ліки, медикаменти);
- гомеопатичні засоби;
- імунобіологічні препарати;
- засоби, які використовуються для виявлення збудників хвороб, а також для боротьби із збудниками хвороб або паразитами;
- лікарські косметичні засоби та лікарські домішки до харчових продуктів;
- діючі речовини (субстанції) – біологічно активні речовини, які можуть змінювати стан і функції організму або мають профілактичну, діагностичну чи лікувальну дію та використовуються для виробництва готових лікарських засобів;
- допоміжні речовини – додаткові речовини, необхідні для виготовлення готових лікарських засобів;
- наркотичні лікарські засоби – лікарські засоби, віднесені до наркотичних;
- отруйні лікарські засоби – лікарські засоби, віднесені до отруйних МОЗ України;
- сильнодіючі лікарські засоби – лікарські засоби, віднесені до сильнодіючих МОЗ України;
- радіоактивні лікарські засоби – лікарські засоби, які застосовуються в медичній практиці завдяки їхній властивості до іонізуючого випромінювання.

В основі роботи системи фармацевтичного забезпечення безпосередніх споживачів лікарських засобів – фізичних осіб є надання їм можливості швидкого отримання будь-якого лікарського засобу з існуючого асортиментного ряду.

Існує складна багаторівнева система фармацевтичного забезпечення. До цієї системи за видами діяльності належать такі суб'єкти:

- виробники лікарських засобів (вітчизняні та іноземні);
- представники іноземних товаровиробників;
- імпортери;
- оптові постачальники лікарських засобів;
- **суб'єкти, які здійснюють роздрібну торгівлю лікарськими засобами.**

Товарні межі ринку:

Визначення товарних меж ринку здійснюється шляхом формування груп взаємозамінних товарів, тобто товар, в межах якого споживач за звичайних умов може перейти до споживання від одного виробника товару до іншого, оцінюючи за споживчими якостями, ціною товару.

Медикаменти є одним з найважливіших соціальних товарів, взаємозаміни яких не існує. Тому, товарними межами визначено ринок послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами.

Об'єктами аналізу для визначення монопольного (домінуючого) становища є суб'єкти господарювання, які діють на ринку послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами.

Учасники ринку: на ринку послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами у 2014 р. та 1 півріччі 2015 р. у м. Берегове діяли наступні суб'єкти господарювання: ТЗОВ «Аптека 3І», Пустомитівський р-н., с. Сокільники, вул. Стрийська, 20; ТЗОВ «Медсервіс Львів»; ТЗОВ «Хустфарм»; ТЗОВ «Діва-М»; ПП «Соломія-Сервіс» м. Львів, вул. Бойчука, 5/117; ТЗОВ «Євроаптека»; ФОП Мушка І. М.; ФОП Катона Р. А.; ФОП Масинець Д.В.; ФОП Ковач О. Д.; ФОП Ярова Л. В.; ФОП Табака М. О.; ФОП Півнева А. С.; ФОП Мушка В. П.; ФОП Молнар А. Д.

Споживачі: основними споживачами на ринку лікарських засобів є населення м. Берегове та навколишніх населених пунктів.

Територіальні межі ринку:

Відповідно до пункту 1.3 Методики територіальними (географічними) межами ринку є територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (товарної групи), в межах якої споживач може задовольнити свій попит на товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їх частинами.

Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом встановлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача, придбання товарів (товарної групи), що належить до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним. З позиції споживача придбання товару є найвигіднішим, коли товар поставляється до споживача з найбільшими зручностями.

Оскільки, в основі роботи системи фармацевтичного забезпечення безпосередніх споживачів лікарських засобів – фізичних осіб є надання їм можливості швидкого та зручного отримання будь-якого лікарського засобу, територіальними межами ринку є м. Берегове.

Часові межі ринку

Часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило – рік, півроку), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою. Відповідно до вищезазначеного доручення АМК України дослідження ринку проводилось за період 2014 р. та 1 півріччя 2015 р. З урахуванням вищевикладеного, часовими межами визначено 2014 р. та 1 півріччя 2015 р.

Бар'єри вступу на ринок

Відповідно до пункту 1.3. Методики бар'єри вступу на ринок – **обставини**, що перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.

Бар'єром вступу на ринок послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами є наявність відповідної ліцензії на здійснення роздрібної торгівлі лікарськими засобами, спеціально обладнаного приміщення, одержання якого (у власність чи оренду) потребує оформлення певної кількості дозвільних документів, укладення договорів на придбання (або користування на протязі певного часу) приміщення та супроводжується певними фінансовими витратами.

Законодавством не встановлено бар'єрів вступу на ринок. Органами місцевого самоврядування не приймалось заборон чи обмежень самостійності підприємств, в тому числі щодо вступу на ринок.

Ступінь відкритості ринку – враховуючи те, що обмежень вступу на ринок немає, на ринок можуть як вступати так і виходити з нього інші суб'єкти господарювання.

Визначення часток на ринку

Для визначення частки на ринку враховуються дані щодо загального обсягу реалізації лікарських засобів у м. Берегове за 2014р. суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на зазначеній території та склав -12541,1 тис. грн..та 1 півріччя 2015 р - 7158,3тис. грн...

Висновки:

За результатами діяльності в 2014 р. та 1 півріччі 2015 р. частка ТзОВ «Аптека ЗІ» на ринку послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами в географічних межах м. Берегове склала 17,8% та 0 % відповідно.

Дослідження ринку послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами у Свалявському районі Закарпатської області в 2014 р. та 1 півріччі 2015 р.

Загальний огляд ринку

Фармацевтична галузь є невід'ємною складовою частиною системи охорони здоров'я. Важливість її не викликає сумнівів, оскільки без належного медикаментозного забезпечення лікувальний процес втрачає свою ефективність.

Лікарські засоби – речовини або суміші речовин природного, синтетичного чи біотехнічного походження, що вживаються для профілактики, діагностики, лікування захворювань, запобігання вагітності, усунення болю або зміни стану і функцій організму.

За родом і формою лікарські засоби поділяються на: природні засоби, штучні засоби (фармацевтичні, засоби гігієни тощо). До фармацевтичних лікарських засобів належать:

- діючі речовини (субстанції);
- готові лікарські засоби (лікарські препарати, ліки, медикаменти);
- гомеопатичні засоби;
- імунобіологічні препарати;
- засоби, які використовуються для виявлення збудників хвороб, а також для боротьби із збудниками хвороб або паразитами;
- лікарські косметичні засоби та лікарські домішки до харчових продуктів;
- діючі речовини (субстанції) – біологічно активні речовини, які можуть змінювати стан і функції організму або мають профілактичну, діагностичну чи лікувальну дію та використовуються для виробництва готових лікарських засобів;
- допоміжні речовини – додаткові речовини, необхідні для виготовлення готових лікарських засобів;
- наркотичні лікарські засоби – лікарські засоби, віднесені до наркотичних;
- отруйні лікарські засоби – лікарські засоби, віднесені до отруйних МОЗ України;

- сильнодіючі лікарські засоби – лікарські засоби, віднесені до сильнодіючих МОЗ України;
- радіоактивні лікарські засоби – лікарські засоби, які застосовуються в медичній практиці завдяки їхній властивості до іонізуючого випромінювання.

В основі роботи системи фармацевтичного забезпечення безпосередніх споживачів лікарських засобів – фізичних осіб є надання їм можливості швидкого отримання будь-якого лікарського засобу з існуючого асортиментного ряду.

Існує складна багаторівнева система фармацевтичного забезпечення. До цієї системи за видами діяльності належать такі суб'єкти:

- виробники лікарських засобів (вітчизняні та іноземні);
- представники іноземних товаровиробників;
- імпортери;
- оптові постачальники лікарських засобів;
- **суб'єкти, які здійснюють роздрібну торгівлю лікарськими засобами.**

Товарні межі ринку:

Визначення товарних меж ринку здійснюється шляхом формування груп взаємозамінних товарів, тобто товар, в межах якого споживач за звичайних умов може перейти до споживання від одного виробника товару до іншого, оцінюючи за споживчими якостями, ціною товару.

Медикаменти є одним з найважливіших соціальних товарів, взаємозаміни яких не існує. Тому, товарними межами визначено ринок послуг з організації роздрібно торгівлі лікарськими засобами.

Об'єктами аналізу для визначення монопольного (домінуючого) становища є суб'єкти господарювання, які діють на ринку послуг з організації роздрібно торгівлі лікарськими засобами.

Учасники ринку: на ринку послуг з організації роздрібно торгівлі лікарськими засобами у 2014 р. та 1 півріччі 2015 р. у Свалявському районі Тернопільської області діяло понад 20 суб'єктів господарювання різних форм власності.

Споживачі: основними споживачами на ринку лікарських засобів є населення Свалявського району.

Територіальні межі ринку:

Відповідно до пункту 1.3 Методики територіальними (географічними) межами ринку є територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (товарної групи), в межах якої споживач може задовольнити свій попит на товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їх частинами.

Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом встановлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача, придбання товарів (товарної групи), що належить до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним. З позиції споживача придбання товару є найвигіднішим, коли товар поставляється до споживача з найбільшими зручностями.

Оскільки, в основі роботи системи фармацевтичного забезпечення безпосередніх споживачів лікарських засобів – фізичних осіб є надання їм можливості швидкого та зручного отримання будь-якого лікарського засобу, територіальними межами ринку є Свалявський район.

Часові межі ринку

Часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило – рік, півроку), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою. Відповідно до вищезазначеного доручення АМК України дослідження ринку проводилось за період 2014 р. та 1 півріччя 2015 р. З урахуванням вищевикладеного, часовими межами визначено 2014 р. та 1 півріччя 2015 р.

Бар'єри вступу на ринок

Відповідно до пункту 1.3. Методики бар'єри вступу на ринок – обставини, що перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.

Бар'єром вступу на ринок послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами є наявність відповідної ліцензії на здійснення роздрібної торгівлі лікарськими засобами, спеціально обладнаного приміщення, одержання якого (у власність чи оренду) потребує оформлення певної кількості дозвільних документів, укладення договорів на придбання (або користування на протязі певного часу) приміщення та супроводжується певними фінансовими витратами.

Законодавством не встановлено бар'єрів вступу на ринок. Органами місцевого самоврядування не приймалось заборон чи обмежень самостійності підприємств, в тому числі щодо вступу на ринок.

Ступінь відкритості ринку – враховуючи те, що обмежень вступу на ринок немає, на ринок можуть як вступати так і виходити з нього інші суб'єкти господарювання.

Визначення часток на ринку

Для визначення частки на ринку враховуються дані щодо загального обсягу реалізації лікарських засобів у Свалявському районі за 2014 р. суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на зазначеній території та становить - 27130,2 тис. грн. в першому півріччі 2015 р. ТзОВ «Аптека ЗІ діяльності на зазначеній території не здійснювало.

Висновки і пропозиції:

За результатами діяльності в 2014 р. та 1 півріччі 2015 р. частка ТзОВ «Аптека ЗІ» на ринку послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами в географічних межах Свалявського району Закарпатської області склала в 2014 році - 8,1 %.

Дослідження ринку послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами у м. Сколе в 2014 р. та 1 півріччі 2015 р.

Загальний огляд ринку

Фармацевтична галузь області є невід'ємною складовою частиною системи охорони здоров'я. Важливість її не викликає сумнівів, оскільки без належного медикаментозного забезпечення лікувальний процес втрачає свою ефективність.

Лікарські засоби – речовини або суміші речовин природного, синтетичного чи біотехнічного походження, що вживаються для профілактики, діагностики, лікування захворювань, запобігання вагітності, усунення болю або зміни стану і функцій організму.

За родом і формою лікарські засоби поділяються на: природні засоби, штучні засоби (фармацевтичні, засоби гігієни тощо). До фармацевтичних лікарських засобів належать:

- діючі речовини (субстанції);
- готові лікарські засоби (лікарські препарати, ліки, медикаменти);
- гомеопатичні засоби;
- імунобіологічні препарати;
- засоби, які використовуються для виявлення збудників хвороб, а також для боротьби із збудниками хвороб або паразитами;
- лікарські косметичні засоби та лікарські домішки до харчових продуктів;
- діючі речовини (субстанції) – біологічно активні речовини, які можуть змінювати стан і функції організму або мають профілактичну, діагностичну чи лікувальну дію та використовуються для виробництва готових лікарських засобів;
- допоміжні речовини – додаткові речовини, необхідні для виготовлення готових лікарських засобів;

- наркотичні лікарські засоби – лікарські засоби, віднесені до наркотичних;
- отруйні лікарські засоби – лікарські засоби, віднесені до отруйних МОЗ України;
- сильнодіючі лікарські засоби – лікарські засоби, віднесені до сильнодіючих МОЗ України;
- радіоактивні лікарські засоби – лікарські засоби, які застосовуються в медичній практиці завдяки їхній властивості до іонізуючого випромінювання.

В основі роботи системи фармацевтичного забезпечення безпосередніх споживачів лікарських засобів – фізичних осіб є надання їм можливості швидкого отримання будь-якого лікарського засобу з існуючого асортиментного ряду.

Існує складна багаторівнева система фармацевтичного забезпечення. До цієї системи за видами діяльності належать такі суб'єкти:

- виробники лікарських засобів (вітчизняні та іноземні);
- представники іноземних товаровиробників;
- імпортери;
- оптові постачальники лікарських засобів;
- **суб'єкти, які здійснюють роздрібну торгівлю лікарськими засобами.**

Товарні межі ринку:

Визначення товарних меж ринку здійснюється шляхом формування груп взаємозамінних товарів, тобто товар, в межах якого споживач за звичайних умов може перейти до споживання від одного виробника товару до іншого, оцінюючи за споживчими якостями, ціною товару.

Медикаменти є одним з найважливіших соціальних товарів, взаємозаміни яких не існує. Тому, товарними межами визначено ринок послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами.

Об'єктами аналізу для визначення монопольного (домінуючого) становища є суб'єкти господарювання, які діють на ринку послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами.

Учасники ринку: на ринку послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами у 2014 р. та 1 півріччі 2015 р. у м.Сколе діяло 7 суб'єктів господарювання: ТзОВ «Аптека 3І», Пустомитівський р-н., с. Сокільники, вул. Стрийська, 20; ПП «Аронія», м. Пустомити, вул. Грушевського, 66; ПП «Соломія-Сервіс» м. Львів, вул. Бойчука, 5/117; ТзОВ «Гетьман», м. Львів, вул. Миколайчука, 22; ТзОВ НФК «Мікфарм», м. Сколе, вул. Гайдамацька, 17/2; МКП «Фармако», м. Дрогобич, вул. Шевченка, 53; ФОП Рошко С. І., м. Сколе, вул. Котляревського, 13/5.

Споживачі: основними споживачами на ринку лікарських засобів є населення м.Сколе та навколишніх населених пунктів.

Територіальні межі ринку:

Відповідно до пункту 1.3 Методики територіальними (географічними) межами ринку є територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (товарної групи), в межах якої споживач може задовольнити свій попит на товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їх частинами.

Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом встановлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача, придбання товарів (товарної групи), що належить до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним. З позиції споживача придбання товару є найвигіднішим, коли товар поставляється до споживача з найбільшими зручностями.

Оскільки, в основі роботи системи фармацевтичного забезпечення безпосередніх споживачів лікарських засобів – фізичних осіб є надання їм можливості швидкого та зручного отримання будь-якого лікарського засобу, територіальними межами ринку є м. Сколе.

Часові межі ринку

Часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило – рік, півроку), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою. Відповідно до

вищезазначеного доручення АМК України дослідження ринку проводилось за період 2014 р. та 1 півріччя 2015 р. З урахуванням вищевикладеного, часовими межами визначено 2014 р. та 1 півріччя 2015 р.

Бар'єри вступу на ринок

Відповідно до пункту 1.3. Методики бар'єри вступу на ринок – обставини, що перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.

Бар'єром вступу на ринок послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами є наявність відповідної ліцензії на здійснення роздрібної торгівлі лікарськими засобами, спеціально обладнаного приміщення, одержання якого (у власність чи оренду) потребує оформлення певної кількості дозвільних документів, укладення договорів на придбання (або користування на протязі певного часу) приміщення та супроводжується певними фінансовими витратами.

Законодавством не встановлено бар'єрів вступу на ринок. Органами місцевого самоврядування не приймалось заборон чи обмежень самостійності підприємств, в тому числі щодо вступу на ринок.

Ступінь відкритості ринку – враховуючи те, що обмежень вступу на ринок немає, на ринок можуть як вступати так і виходити з нього інші суб'єкти господарювання.

Визначення часток на ринку

Для визначення частки на ринку враховуються дані щодо загального обсягу реалізації лікарських засобів у м.Сколе за 2014р. суб'єктами господарювання, які здійснювали свою діяльність на зазначеній території та становить - 14293,2 тис. грн.; 1 півріччя 2015 р. - 10131,5 тис. грн.

Висновки:

За результатами діяльності в 2014 р. та 1 півріччі 2015 р. частка ТзОВ «Аптека 3І» має ознаки такого, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами в географічних межах м.Сколе з частками 44.0% та 35.4% відповідно.

Дослідження ринку послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами у м. Стрий в 2014 р. та 1 півріччі 2015р.

Загальний огляд ринку

Фармацевтична галузь області є невід'ємною складовою частиною системи охорони здоров'я. Важливість її не викликає сумнівів, оскільки без належного медикаментозного забезпечення лікувальний процес втрачає свою ефективність.

Лікарські засоби – речовини або суміші речовин природного, синтетичного чи біотехнічного походження, що вживаються для профілактики, діагностики, лікування захворювань, запобігання вагітності, усунення болю або зміни стану і функцій організму.

За родом і формою лікарські засоби поділяються на: природні засоби, штучні засоби (фармацевтичні, засоби гігієни тощо). До фармацевтичних лікарських засобів належать:

- діючі речовини (субстанції);
- готові лікарські засоби (лікарські препарати, ліки, медикаменти);
- гомеопатичні засоби;
- імунобіологічні препарати;
- засоби, які використовуються для виявлення збудників хвороб, а також для боротьби із збудниками хвороб або паразитами;
- лікарські косметичні засоби та лікарські домішки до харчових продуктів;

- діючі речовини (субстанції) – біологічно активні речовини, які можуть змінювати стан і функції організму або мають профілактичну, діагностичну чи лікувальну дію та використовуються для виробництва готових лікарських засобів;
- допоміжні речовини – додаткові речовини, необхідні для виготовлення готових лікарських засобів;
- наркотичні лікарські засоби – лікарські засоби, віднесені до наркотичних;
- отруйні лікарські засоби – лікарські засоби, віднесені до отруйних МОЗ України;
- сильнодіючі лікарські засоби – лікарські засоби, віднесені до сильнодіючих МОЗ України;
- радіоактивні лікарські засоби – лікарські засоби, які застосовуються в медичній практиці завдяки їхній властивості до іонізуючого випромінювання.

В основі роботи системи фармацевтичного забезпечення безпосередніх споживачів лікарських засобів – фізичних осіб є надання їм можливості швидкого отримання будь-якого лікарського засобу з існуючого асортиментного ряду.

Існує складна багаторівнева система фармацевтичного забезпечення. До цієї системи за видами діяльності належать такі суб'єкти:

- виробники лікарських засобів (вітчизняні та іноземні);
- представники іноземних товаровиробників;
- імпортери;
- оптові постачальники лікарських засобів;
- **суб'єкти, які здійснюють роздрібну торгівлю лікарськими засобами.**

Товарні межі ринку:

Визначення товарних меж ринку здійснюється шляхом формування груп взаємозамінних товарів, тобто товар, в межах якого споживач за звичайних умов може перейти до споживання від одного виробника товару до іншого, оцінюючи за споживчими якостями, ціною товару.

Медикаменти є одним з найважливіших соціальних товарів, взаємозаміни яких не існує. Тому, товарними межами визначено ринок послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами.

Об'єктами аналізу для визначення монопольного (домінуючого) становища є суб'єкти господарювання, які діють на ринку послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами.

Учасники ринку: на ринку послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами у 2014 р. та 1 півріччі 2015 р. у м.Стрий діяло понад 30 суб'єктів господарювання різних форм власності.

Споживачі: основними споживачами на ринку лікарських засобів є населення м. Стрий та навколишніх населених пунктів.

Територіальні межі ринку:

Відповідно до пункту 1.3 Методики територіальними (географічними) межами ринку є територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (товарної групи), в межах якої споживач може задовольнити свій попит на товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їх частинами.

Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом встановлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача, придбання товарів (товарної групи), що належить до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним. З позиції споживача придбання товару є найвигіднішим, коли товар поставляється до споживача з найбільшими зручностями.

Оскільки, в основі роботи системи фармацевтичного забезпечення безпосередніх споживачів лікарських засобів – фізичних осіб є надання їм можливості швидкого та зручного отримання будь-якого лікарського засобу, територіальними межами ринку є м. Стрий.

Часові межі ринку

Часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило – рік, півроку), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками,

виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою. Відповідно до вищезазначеного доручення АМК України дослідження ринку проводилось за період 2014 р. та 1 півріччя 2015 р. З урахуванням вищевикладеного, часовими межами визначено 2014 р. та 1 півріччя 2015 р.

Бар'єри вступу на ринок

Відповідно до пункту 1.3. Методики бар'єри вступу на ринок – обставини, що перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.

Бар'єром вступу на ринок послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами є наявність відповідної ліцензії на здійснення роздрібної торгівлі лікарськими засобами, спеціально обладнаного приміщення, одержання якого (у власність чи оренду) потребує оформлення певної кількості дозвільних документів, укладення договорів на придбання (або користування на протязі певного часу) приміщення та супроводжується певними фінансовими витратами.

Законодавством не встановлено бар'єрів вступу на ринок. Органами місцевого самоврядування не приймалось заборон чи обмежень самостійності підприємств, в тому числі щодо вступу на ринок.

Ступінь відкритості ринку – враховуючи те, що обмежень вступу на ринок немає, на ринок можуть як вступати так і виходити з нього інші суб'єкти господарювання.

Визначення часток на ринку

Для визначення частки на ринку враховуються дані щодо загального обсягу реалізації лікарських засобів у м.Стрий за 2014р. суб'єктів господарювання, які здійснюють свою діяльність на зазначеному ринку та становить - 69514,5 тис. грн.; 1 півріччя 2015 р. - 71782,3 тис. грн.

Висновки:

За результатами діяльності в 2014 р. та 1 півріччі 2015 р. частка ТзОВ «Соломія Сервіс», ТзОВ «Декада 2000» та (ТзОВ «Аптека 3І», ТзОВ «3І») на ринку послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами в географічних межах м.Стрий склала 10,7 % та 7,0% відповідно.

Отримавши інформацію від суб'єкта господарювання щодо динаміки обсягів закупівлі/реалізації лікарських засобів в натуральному та грошовому виразі, середньозважених торговельних надбавок та середньозважених цін закупівлі/реалізації лікарських засобів в 2014 році та у першому півріччі 2015 року помісячно, проведено аналіз динаміки цін у вищезазначений період в порівнянні з динамікою валютних курсів.

Аналіз проведено із застосуванням наступних формул.

$$I_{ц.з} = \frac{\overset{i}{Ц.з}}{\underset{Ц.з}{\overset{i-1}}}$$

де, $I_{ц.з}$ - індекс середньомісячної закупівельної ціни поточного місяця до попереднього:

$\overset{i}{Ц.з}$ – середньомісячна закупівельна ціна поточного місяця;

$\overset{i-1}{Ц.з}$ – середньомісячна закупівельна ціна попереднього місяця.

$$I_{д.н.} = \frac{В.д.н}{В.д.н_{i-1}}$$

Де, $I_{д.н}$ - індекс середньомісячного курсу долара Нацбанку:

i
 $В.д.н$ - середньомісячний курс долара Нацбанку поточного місяця;

i
 $В.д.н$ - середньомісячний курс долара Нацбанку попереднього місяця

$$K = I_{ц.з} - I_{д.н}$$

де, K – середньомісячний коефіцієнт випередження (+), відставання (-) індексу закупівельних цін над індексом середньомісячного курсу долара Нацбаку.

За аналогічними формулами проведено розрахунок середньомісячних коефіцієнтів індексів закупівельних цін до середнього курсу долара на міжбанку та євро до курсу Нацбанку та міжбанку, а також середніх цін реалізації до середньомісячних курсів валют.

При проведенні дослідження динаміки цін та курсу валют встановлено наступне.

Львівська область - спостерігалось випереджувальна динаміка середньомісячних закупівельних цін над динамікою курсу валют в лютому, травні, червні, вересні, жовтні, грудні 2014 року і в березні, квітні, травні 2015 року та середньомісячних цін реалізації в лютому, травні, червні, липні, вересні, жовтні, грудні 2014 року та в березні, квітні, травні 2015 року. Таким чином, в липні 2014 року спостерігалась випереджувальна динаміка середньомісячної ціни реалізації лікарських засобів в порівнянні з динамікою курсу валют, за умови, що така динаміка середньомісячних цін закупівлі не спостерігалася.

Впродовж 2014 та першого півріччя 2015 року обсяги закупівель та реалізації зростали помісячно, однак найбільший обсяг закупівлі був в лютому та березні 2015р., реалізації - лютий, березень, квітень, травень 2015р.

Тернопільська область - спостерігалось випереджувальна динаміка середньомісячних закупівельних цін над динамікою курсу валют в червні, вересні, жовтні 2014 року і в березні, квітні травні 2015 року та середньомісячних цін реалізації в травні, червні, вересні, жовтні 2014 року та в березні, квітні, травні 2015 року. Таким чином, в травні 2015 року спостерігалась випереджувальна динаміка середньомісячної ціни реалізації лікарських засобів в порівнянні з динамікою курсу валют, за умови, що така динаміка середньомісячних цін закупівлі не спостерігалася.

Впродовж 2014 та першого півріччя 2015 року обсяги закупівель та реалізації зростали помісячно, однак найбільший обсяг закупівлі був в лютому та березні 2015р., реалізації – грудень 2014р. та січень - червень 2015р.

Закарпатська область - спостерігалось випереджувальна динаміка середньомісячних закупівельних цін над динамікою курсу валют в червні, вересні, жовтні 2014 року і в березні, квітні травні 2015 року та середньомісячних цін реалізації в травні, червні, вересні, жовтні 2014 року та в березні, квітні, травні 2015 року. Таким чином, в травні 2014 року спостерігалась випереджувальна динаміка середньомісячної ціни реалізації лікарських засобів в порівнянні з динамікою курсу валют, за умови, що така динаміка середньомісячних цін закупівлі не спостерігалася

Впродовж 2014 та першого півріччя 2015 року обсяги закупівель та реалізації зростали помісячно, однак найбільший обсяг закупівлі був в лютому та березні 2015р., реалізації січень - квітень 2015р.

Формування асортименту проводиться централізовано, але по кожній аптеці мережі в залежності від розташування та попиту. Встановлення рівня торгівельних надбавок

проводиться централізовано, але по кожному аптечному закладі в залежності від місця розташування, попиту. Рішення про проведення акцій приймається спільно маркетологами товариства з працівниками аптечних закладів за ініціативою виробника. Аптечна мережа при проведенні переоцінок керується постановами КМУ, наказами, роз'ясненнями та листами МОЗ. Переоцінка не проводилась.

В ході розгляду справи було досліджено цінову політику аптечної мережі в частині обґрунтованості здійснення закупівлі товару, встановлення рівня торгівельної надбавки та роздрібної ціни реалізації лікарського засобу, підтримання наявності декількох пропозицій лікарських засобів з однією МНН (міжнародна непатентована назва). За результатами дослідження встановлено:

Тернопільська область

- Медичний препарат Адаптол. Виробник - Олайнський ХФЗ, Латвія, Постачальники- БадМ, Вента ЛТД, Оптіма Фарм. Середньозважена націнка березень 2015-44%, травень 2015-43% (БадМ).
- Медичний препарат Беродуал. Виробник – Берінгер. Постачальники – Альба України, ФІрам Ко. Середньозважена націнка –березень 2015- 50% (Альба), квітень 2015-40% (Фрам Ко);
- Медичний препарат Бетоптик. Виробник –Алком. Постачальник – Вента, Оптіма. Середньозважена націнка червень 2014- 44% , травень 2015- 51%, (Вента), квітень 2015-36% (Оптіма);
- Медичний препарат Верошпірон. Виробник – Гедеон ріхтер. Постачальники – БадМ. Середньозважена націнка травень 2015- 157% ,;
- Медичний препарат Галстена. Виробник – Бітнер Австрія. Постачальники – Оптіма, БадМ, Вента. Середньозважена націнка грудень 2014-38%, (Оптіма) , січень 2015- 52% (БадМ), лютий 2015- 36% , березень 2015- 35% (Вента);
- Медичний препарат Гербіон. Виробник – КРКА Словенія. Постачальники – Вента, Оптіма, БадМ. Середньозважена націнка липень 2014- 44%, серпень 2014- 38%, лютий 2015- 51%, березень 2015- 55%, квітень 2015- 59%(Вента), листопад 2014- 43%, лютий 2015-+ 44%(Оптіма), березень 2015- 50%, травень 2014-36% (БадМ);
- Медичний препарат Гентос. Виробник Бітнер. Постачальники – Вента, Оптіма. Середньозважена націнка травень 2015-42% (Вента), червень 2015-49% (Оптіма);
- Мнечичний препарат Гропрінозин. Виробник – Гродзинський ФЗ. Постачальники – Вента. Середньозважена націнка квітень 2015- 43%.
- Медичний препарат Етаизин. Виробник – Олайнський ФЗ. Постачальники – БадМ,. Середньозважена націнка травень 2014-54%;
- Медичний препарат Кардіомагніл. Виробник – Нікомед. Постачальник- Оптіма Фарм. Середньозважена націнка жовтень 2014 – 46%;
- Медичний препарат Кортексин. Виробник Герофарм Росія. Постачальники – Оптіма. Середньозважена націнка липень 2014-41%;
- Медичний препарат Колдрекс. Виробник – МітКляйн. Постачальники – Конекс. Середньозважена націнка жовтень 2014- 39%, листопад 2014-51%.
- Медичний препарт Ламікон. Виробник Фармак Київ. Постачальники – Вента, Оптіма, БадМ, Фарм Планета. Середньозважена націнка березень 2014-36%, травень 2014-41%, січень 2015-35% (Вента), вересень 2014-36% (Оптіма), квітень 2015- 36% (БадМ), березень 2015- 49% (Фарм Планета);
- Медичний препарат Ламізил Виробник – Новартіс Швейцарія. Постачальники – Оптіма, Вента. Середньозважена націнка квітень 2014- 62%, червень 2014- 46% (Оптіма), травень 2014- 41%, червень 2015- 63% (Вента), березень 2015- 755 (БадМ);
- Медичний препарат Ламіфен. Виробник – Фітофарм Артемівськ. Постачальники – Оптіма. Середньозважена націнка квітень 2015-36%;
- Медичний препарат Медрол. Виробник Пфайзер Італія. Постачальники – БадМ. Середньозважена націнка квітень 2015-35%;

- Медичний препарат Називін. Виробник Мерк Зелбстмедикаціон ГмбХ, Німеччина. Постачальники –Оптіма, Фрам. Середньозважена націнка червень 2014-42% (Оптіма), лютий 2015- 40% (Фрам).
- Медичний препарат Мідокалм. Виробник – Гедеон Ріхтер Угорщина. Постачальники - Оптіма, Вента. Середньозважена націнка березень 2015- 40%(оптіма), квітень 2015- 54% (Вента);
- Медичний препарат Назоспрей. Виробник – Здоровя Харкув. Постачальник – Вента. Середньозважена націнка червень 2014-36%;
- Медичний препарат Небілет. Виробник – Берлін Хемі. Постачальники – Вента ЛТД. Середньозважена націнка квітень 2015- 42%;
- Медичний препарат Нокспрей. Виробник Сперко. Постачальники – Вента ЛТД. Середньозважена націнка січень 2014- 38%;
- Медичний препарат Отіпакс. Виробник – біокодекс Франція. Постачальники- баДМ. Середньозважена націнка лютий 2015-53%, квітень 15- 41%;
- Медичний препарат Сік Подорожника. Виробник – ДР тайс. Постачальники- Натур Продукт. Середньозважена націнка листопад 2014-36%, грудень 2014-44%. Даний препарат реалізовувався виробника Лубнифарм з меншою націнкою.
- Медичний препарат Терафлю. Виробник – Новартіс. Постачальник – баДМ, Оптіма. Середньозважена націнка липень 2014-51%, вересень 2014-50%, жовтень 39% БаДМ, червень 2015 35% Оптіма;
- Медичний препарат Фармацетрон. Виробник – Фармасайнс. Постачальники – Фра М0, Вента ЛТД, БаДм, Оптіма. Середньозважена націнка грудень 2014-43% , (Фра М), квітень 2015- 115%, червень 2015- 133% (Вента), квітень 2015 -55%, травень 2015-44% (БаДМ), травень 2015-66% Оптіма;
- Медичний препарат Фторокорт. Виробник – Гедеон Ріхтер. Постачальники –Себ. Середньозважена націнка листопад 2014-42%, лютий 2015- 49%;
- Медичний препарат Юнідокс. Виробник – Асталесс. Постачальники – БаДМ.. Входить до обов'язкового мінімального переліку. Середньозважена націнка лютий 2015-63%, березень 2015- 42%.

Львівська область

- Медичний препарат Адаптол Виробник - Олайнський ХФЗ, Латвія, Постачальники- Оптіма Фарм. Середньозважена націнка грудень 2014 – 38%;
- Медичний препарат Бісептол. Виробник Польфа (Польща). Постачальники – Вента ЛТД. Середньозважена націнка квітень 2015- 39%;
- Медичний препарат Верошпіро. Виробник – Гедеон Ріхтер. Постачальники- Оптіма ЛТД. Середньозважена націнка грудень 2014- 132%;
- Медичний препарат Галстена. Виробник – Бітнер. Постачальники – БаДМ, Вента ЛТД, Оптіма Фаорма. Середньозважена націнка лютий 2014-37%, липень 2014-36%, червень 2015 – 62% (БаДМ); червень 2014-56% (Вента); лютий 2015- 38% (Оптіма);
- Медичний препарат Гентос. Виробник – бітне. Постачальники – Альба Україна, Вента ЛТД, Оптіма Фарм. Середньозважена націнка червень 2014-41% (Альба), січень 2015*- 65%, лютий 2015- 39%, березень 2015- 39% (Вента) , січень 2015- 45% (Оптіма);
- Медичний препарат Гербіон сир. Виробник – КРКА Словенія. Постачальники – БаДМ, Вента ЛТД. Середньозважена націнка червень 2014- 64%, березень 2015-34% (БаДМ), серпень 2014- 37%, лютий 2015- 39%, березень 2015 -50% ,56% (Вента);
- Медичний препарат Гепадиф. Виробник – Глобаль. Постачальники – БаДМ. Середньозважена націнка травень 2015-90%.
- Медичний препарат Гроприрозин. Виробник – Гродзинський ФЗ. Постачальники – Галафарм, Вента ЛТД, СЕБ. Середньозважена націнка квітень 2014-52% (галафарм), лютий 2015-52% (СЕБТ), травень 2014 – 57%, січень 2015 – 37% (Вента) ;
- Медичний препарат Кавінтон. Виробник – Гедеон Ріхтер. Постачальники – СЕБТ. Замовлялись маркетингові послуги. Ціна на даний препарат регульована. Середньозважена націнка жовтень 2014-90%;

- Медичний препарат Колдрекс. Виробник – Сміт Кляйн. Постачальники – Конекс. Середньозважена націнка листопад 2014-44%, грудень 2014- 56%;
- Медичний препарат Ламізил. Виробник – Новартіс. Постачальники –Вен7та ЛТД, БадМ. Середньозважена націнка березень 2015-375 (БадМ), лютий 2015-37%, березень 2015-45%, травень 2015-43% (Вента);
- Медичний препарат Медрол. Виробник – Файзер. Постачальники – Вента ЛТД. Середньозважена націнка березень 2015-52%;
- Медичний препарат Мідокалм. Виробник – Гедеон ріхтер. Постачальники – Вента, Фарм Планет. Середньозважена націнка січень 2015- 62% (Вента ЛТД), лютий 2015 – 40%, березень 2015-66% (Фарм Планета);
- Медичний препарат мікофін. Виробник – Нобел. Постачальники – Оптіма. Середньозважена націнка лютий 2015-62%;
- Медичний препарат медіволол. Виробник – Салютас. Постачальники – БадМ. Середньозважена націнка червень 2014-44%, липень 2014-36%;
- Медичний препарат Отіпакс. Виробник – Біокодекс. Постачальники БадМ, Вента ЛТД. Націнка червень 2015-47% (БадМ), червень 2015-55% (Вента ЛТД);
- Медичний препарат Сік подорожника. Виробник – ДР тайс. Постачальники- Натур продукт. Середньозважена націнка листопад 2014-38%,грудень 2014- 38%, лютий 2015-49%; подорожник реалізовувався виробника Лубнифарм з нищою націнкою.
- Медичний препарат Терафлю виробник – Новартіс. Постачальники – БадМ, Вента ЛТД, Оптіма фарм. Середньозважена націнка травень 2014-42%, червень 2014-44% (БадМ) , червень 2015-41% (Оптіма), липень 2014- 57%, листопад 2014- 39%, червень 2015- 42% (Вента ЛТД);
- Медичний препарат Тазолок. Виробник –Лубни. Постачальники – Оптіма Фарм. Середньозважена націнка жовтень 2014-36%;
- Медичний препарат Труксал. Виробник- Лундбек. Постачальники – Оптіма Фарм. Відсутні інші діючі речовини. Середньозважена націнка березень 2015-59%;
- Медичний препарат Фармацетрон. Виробник –Фармасайнс. Постачальники – Фарм Планета, Вента ЛТД, Фрам, БадМ. Середньозважена націнка червень 2014-49%, травень 2015-51%(фарм планета), грудень 2014-35 (фрам), квітень 2015-585 (БадМ), листопад 2014 -35%, лютий 2015-64%, травень 2015-79%, червень 2015-55% (Вента);
- Медичний препарат Фторокорд. Виробник Гедеон Ріхтер. Постачальники – Оптіма. Середньозважена націнка листопад 2014-42%, квітень 2015- 55%.

Підвищення цін на медичні препарати в 2014р. та першому півріччі 2015р. відбувалось за рахунок підвищення вартості закупівельних цін. Однак на деякі медичні препарати середньозважена націнка аптечної мережі перевищувала 30%. На медичний препарат Антиструмін (регульований) в окремих місяцях середньозважений розмір націнки склав - 50,8%, на медичний препарат Кавінтон (регульований) - 100%, на медичний препарат Юнідокс (регульований) – 110%.

Маркетингові послуги на вартість медичних препаратів не впливали. Надаючи маркетингові послуги аптечна мережа закуповувала більшу кількість певних медичних препаратів. Надаючи маркетингові послуги аптечна мережа отримувала додатковий прибуток.

Відсоток націнки на регульовані медичні препарати є середньозваженим показником та був високим в окремих місяцях.

В процесі розгляду справи до ТзОВ «Аптека 3І» надіслано вимогу від 02.06.2016 № 13/05-453 щодо закупівельних та реалізаційних цін по кожному аптечному закладу згідно поданих переліків лікарських засобів у період 2014 рік та 1 півріччя 2015 року.

Аналіз отриманої інформації показав, що у вказаний період торгівельні націнки на окремі лікарські засоби становили понад 30%. Особливо зростали націнки на лікарські засоби для лікування гострих респіраторних захворювань у період з листопада по квітень місяці. Слід зазначити, що більшість гострих респіраторних захворювань властива

сезонність, максимальний рівень захворюваності реєструється в осінньо-зимову, зимово-весняну, а ентеровірусної — у весняно-літню пори року.

м.Сколе

Аптека	Назва препарату	Постачальник	Дата реалізації	Ціна реалізації з ПДВ	Націнка, %	Ціна закупівлі без ПДВ
Аптека № 55	Гербіон сироп 150 мл	Вента	02.06.2014	(інформація з обмеженим доступом)	44.4	(інформація з обмеженим доступом)
«	Гербіон сироп 150 мл	Вента	05.06; 06.06; 08.06; 10.06; 14.06 - 2014	(інформація з обмеженим доступом)	52	(інформація з обмеженим доступом)
«	Гербіон сироп 150 мл	Вента	18.06; 22.06; 21.06; 27.06. - 2014	(інформація з обмеженим доступом)	38.3	(інформація з обмеженим доступом)
«	Гербіон сироп 150 мл	Вента	06.06.2014; 13.06.2014	(інформація з обмеженим доступом)	45.2	(інформація з обмеженим доступом)
«	Гербіон сироп 150 мл	Вента	18.06.2014; 19.06.2014	(інформація з обмеженим доступом)	37.9	(інформація з обмеженим доступом)
«	Гербіон сироп 150 мл	Бадм	23.02.2015	(інформація з обмеженим доступом)	43.4	(інформація з обмеженим доступом)
«	Гербіон сироп 150 мл	Вента	25.02; 03.03; 17.03. - 2015	(інформація з обмеженим доступом)	40.7	(інформація з обмеженим доступом)
«	Гербіон сироп 150 мл	Бадм	23.03.2015	(інформація з обмеженим доступом)	33.4	(інформація з обмеженим доступом)
«	Гербіон сироп 150 мл	Вента	26.03.2015; 28.03.2015	(інформація з обмеженим доступом)	43.7	(інформація з обмеженим доступом)
«	Гербіон сироп 150 мл	Вента	28.03.2015	(інформація з обмеженим доступом)	33.6	(інформація з обмеженим доступом)
«	Гербіон сироп 150 мл	Бадм	14.02.2015; 02.03.2015	(інформація з обмеженим доступом)	35.2	(інформація з обмеженим доступом)
«	Гербіон сироп 150 мл	Бадм	23.02.2015	(інформація з обмеженим доступом)	37.3	(інформація з обмеженим доступом)
«	Гербіон сироп 150 мл	Бадм	24.03.2015	(інформація з обмеженим доступом)	64.8	(інформація з обмеженим доступом)
Аптека № 53	Гербіон сироп 150 мл	Бадм	12.02.2015	(інформація з обмеженим доступом)	35	(інформація з обмеженим доступом)
Аптека № 53	Гербіон сироп 150 мл	Вента	18.03.2015	(інформація з обмеженим доступом)	74	(інформація з обмеженим доступом)
Аптека № 53	Гербіон сироп 150 мл	Вента	31.03.2015	(інформація з обмеженим доступом)	65.3	(інформація з обмеженим доступом)
Аптека № 55	Гропринозин 500 мг	Галафарм	30.04; 01.05; 07.05; 16.05. - 2014	(інформація з обмеженим доступом)	52.2	(інформація з обмеженим доступом)
«	«	СЕБ-Фармація	14.05.2014; 16.05.2014; 26.05.2014	(інформація з обмеженим доступом)	39.3	(інформація з обмеженим доступом)
«	«	Вента	01.01.2015; 02.01.2015	(інформація з обмеженим доступом)	37.6	(інформація з обмеженим доступом)
«	«	СЕБ-Фармація	22.01.2015; 02.01.2015	(інформація з обмеженим доступом)	35.5	(інформація з обмеженим доступом)
«	«	СЕБ-Фармація	31.01.2015; 05.02.2015	(інформація з обмеженим доступом)	32.5	(інформація з обмеженим доступом)
«	«	СЕБ-Фармація	10.02; 11.02; 17.02; 18.02; 20.02. - 2015	(інформація з обмеженим доступом)	63.9	(інформація з обмеженим доступом)
«	«	СЕБ-Фармація	10.02; 11.02; 17.02; 18.02; 20.02 - 2015	(інформація з обмеженим доступом)	63.9	(інформація з обмеженим доступом)
Аптека № 53	Гропринозин 500 мг	Бадм	13.02.2015	(інформація з обмеженим доступом)	49.9	(інформація з обмеженим доступом)
«	Гропринозин 500 мг	Бадм	24.02.2015	(інформація з обмеженим доступом)	34.3	(інформація з обмеженим доступом)
«	«	Фармплан ета	18.02.2015	(інформація з обмеженим доступом)	65.5	(інформація з обмеженим доступом)
«	«	Фармплан ета	19.02.2015	(інформація з обмеженим доступом)	69.1	(інформація з обмеженим доступом)

Аптека № 55	Галстена 12 табл	Бадм	11.02.2014	(інформація з обмеженим доступом)	35.9	(інформація з обмеженим доступом)
Аптека № 55	Галстена 12 табл	Оптіма фарм	17.06.2014; 20.06.2014; 09.07.2014	(інформація з обмеженим доступом)	33	(інформація з обмеженим доступом)
Аптека № 55	Галстена 12 табл	Вента	10.07.2014	(інформація з обмеженим доступом)	37.4	(інформація з обмеженим доступом)
Аптека № 53	Колдрекс хот рем пак.5г	Кодекс ПП	01.11.2014; 03.11.2014	(інформація з обмеженим доступом)	62.5	(інформація з обмеженим доступом)
«	Колдрекс хот рем пак.5г	Кодекс ПП	09.11;10.11; 11.11; 15.11; 24.11; 29.11; 01.12; 02.12. - 2014	(інформація з обмеженим доступом)	54.4	(інформація з обмеженим доступом)
Аптека № 55	Колдрекс хот рем пак. 5г	Кодекс ПП	04.11;13.11;16.11; 17.11; 18.11; 20.11; 21.11; 22.11; 26.11; 27.11; 30.11; 02.12; 03.12. - 2014	(інформація з обмеженим доступом)	54.4	(інформація з обмеженим доступом)
«	Колдрекс хот рем пак. 5г	Кодекс ПП	04.11; 09.11; 11.11; 12.11; 13.11; 14.11; 16.11; 17.11; 19.11; 20.11; 21.11; 22.11; 24.11; 25.11; 26.11; 27.11; 28.11; 30.11; 02.12 - 2014	(інформація з обмеженим доступом)	62.5	(інформація з обмеженим доступом)
«	Колдрекс хот рем пак. 5г	Кодекс ПП	06.11; 13.11;19.11 - 2014;	(інформація з обмеженим доступом)	46.3	(інформація з обмеженим доступом)
«	Колдрекс хот рем пак. 5г	Кодекс ПП	07.11.2014	(інформація з обмеженим доступом)	47.9	(інформація з обмеженим доступом)
Аптека № 55	Терафлю екстра лимон	Оптіма фарм	18.11.2014	(інформація з обмеженим доступом)	34.5	(інформація з обмеженим доступом)
«	Терафлю екстра лимон	Оптіма фарм	24.11.2014	(інформація з обмеженим доступом)	41.6	(інформація з обмеженим доступом)
«	Терафлю екстра лимон	Бадм	17.05; 09.06;11.06; 12.06; 13.06; 21.06; 23.06; 03.07. - 2014;	(інформація з обмеженим доступом)	63.3	(інформація з обмеженим доступом)
«	Терафлю екстра лимон	Бадм	19.05; 24.05; 27.05; 31.05; 26.06. - 2014;	(інформація з обмеженим доступом)	55.1	(інформація з обмеженим доступом)
«	Терафлю екстра лимон	Бадм	01.06; 02.06; 09.06; 10.06; 27.06; 28.06; 29.06. - 2014;	(інформація з обмеженим доступом)	66.9	(інформація з обмеженим доступом)
«	Терафлю екстра лимон	Бадм	11.06.2014; 30.06.2014;	(інформація з обмеженим доступом)	58.6	(інформація з обмеженим доступом)
«	Терафлю екстра лимон	Бадм	28.06.2014	(інформація з обмеженим доступом)	53.6	(інформація з обмеженим доступом)
«	Терафлю екстра лимон	Вента	23.07.2014 27.07.2014	(інформація з обмеженим доступом)	57.2	(інформація з обмеженим доступом)
«	Терафлю екстра лимон	Вента	28.07.2014	(інформація з обмеженим доступом)	57.2	(інформація з обмеженим доступом)
«	Терафлю екстра лимон	Оптіма-фарм	01.11; 04.11; 11.11; 15.11; 17.11; 18.11; 19.11; 20.11; 21.11; 23.11; 26.11; 30.11. - 2014	(інформація з обмеженим доступом)	41.6	(інформація з обмеженим доступом)
Аптека № 55	Фармацитрон 23г	Фра-М	01.11.2014	(інформація з обмеженим доступом)	40.9	(інформація з обмеженим доступом)
«	Фармацитрон 23г	Фра-М	02.11.2014	(інформація з обмеженим доступом)	48.4	(інформація з обмеженим доступом)
«	Фармацитрон 23г	Оптіма-фарм	03.11.2014	(інформація з обмеженим доступом)	41.2	(інформація з обмеженим доступом)
«	Фармацитрон 23г	Оптіма-фарм	03.11.2014	(інформація з обмеженим доступом)	44.2	(інформація з обмеженим доступом)
«	Фармацитрон 23г	Оптіма-фарм	07.11; 08.11; 09.11; 13.11 - 2014	(інформація з обмеженим доступом)	41.2	(інформація з обмеженим доступом)

«	Фармацитрон 23 г	Фра-м	07.11.2014	(інформація з обмеженим доступом)	34	(інформація з обмеженим доступом)
«	Фармацитрон 23г	Оптіма- фарм	08.11.; 09.11; 11.11 - 2014;	(інформація з обмеженим доступом)	44.3	(інформація з обмеженим доступом)

Як вбачається з вищенаведеного, зростання цін на лікарські засоби та вироби медичного призначення відбулося, як з об'єктивних причин (зростання закупівельних цін), так і за рахунок збільшення торгівельної надбавки, яка в окремих випадках складала понад 50%.

Такі дії ТзОВ «Аптека 3І», яке має структурні ознаки монопольного (домінуючого) становища в територіальних межах м. Сколе Львівська обл. та в територіальних межах Бережанський р-н., Тернопільська обл. призвело до збільшення витрат споживачів (населення) та містили ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 2 статті 50 цього ж Закону у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку роздрібної торгівлі лікарськими засобами шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

Зважаючи на те, що вищезазначені дії ТзОВ «Аптека 3І не призвели до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції та не завдали значних збитків окремим особам чи суспільству та з метою усунення причин виникнення ознак порушень законодавства про захист економічної конкуренції і умов, що їм сприяють, на підставі статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», підпунктом 13 частини першої пункту 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 №32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за №291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України дає Товариству з обмеженою відповідальністю «Аптека 3І» обов'язкові для виконання

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Товариству з обмеженою відповідальністю «Аптека 3І» (81130 Львівська область, Пустомитівський район, с. Соکیلники, вул.Стрийська, 20,) усунути причин та умови, що сприяли здійснювати дії, які містили ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції передбаченого пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 2 статті 50 цього ж Закону у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку роздрібної торгівлі лікарськими засобами шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.
 2. Повідомити про виконання Рекомендацій Адміністративної колегії Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України протягом **10-ти днів** з дня їх отримання.
- Звертаємо Вашу увагу, що згідно з частиною другою статті 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції" рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані. Крім того, відповідно до частини третьої статті 46 вищезазначеного Закону, за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова:

Р.Лещишин